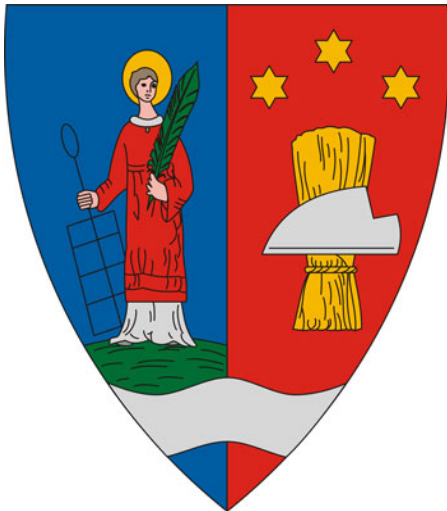

A mai Zsira 1931-ben három kis község, a névadó falu, az ettől délre fekvő Gyülevíz és a szomszédos Salamonfa egyesítéséből jött létre. A település a Kisalföld nyugati részén, Győr-Sopron megye délnyugati csücskében, a Répce folyó mellett fekszik. A megye székhelyétől, Győrtől 83, Soprontól 36, Kőszegtől pedig 17 kilométerre található, Bükfürdőtől 12 km távolságra van. Zsira 1920 óta határmenti település, a határ túloldalán a fülesi (Nikits) és malomházi (Kroatisch Minihof) erdő, nyugaton Locsmánd község (Lutzmannsburg) határolja. Belterülete százhat hektár, melyet gabonaföldek és háromszázötven hektáron erdő vesz körül. A környéket a pliocén korban lerakódott üledékréteg fedi, melynek alapját már a Kőszegi kristályos Ős-Répce rakta le.

Zsira legmagasabb pontja a falutól északnyugatra fekvő erdőben van (225 méter), a táj e ponttól lankásan lejt a település felé. Maga a község csupán 100 méter magasan fekszik, a hajdani Ős-Répce medrében képződött öntéstalajon. (A Rozália-hegységben eredő Répce Locsmándnál két ágra bomlik, a falun átfolyó ágát Répcének, a másikat Újáróknak nevezik.) A falu éghajlatát a Kőszeg-Répce völgy klímája jellemzi, az uralkodó nyugati szelek a nyarakat hűvösebbé teszi, de a napsütéses órák száma meghaladja a magyarországi átlagot. Esőt leggyakrabban a déli szél hoz az Írott-kő felől. A környék kavicsos talaján a tölgy és cser az őshonos fafajta, de gyakori a feketefenyő is. A juhar, galagonya és kökénycserjék között számtalan ritka növény és gombafajta is megél, a környező erdők pedig gazdagok apró- és nagy vadba, különleges, ritka rovarokban.

Az egykori három község történetét részletesen Czingráber András dolgozta fel. Zsira a magyarság legrégebbi települései közé tartozik. 1225-ben "Syra"-ként említik, házait locsmándi várjobbágyok lakták. Salamonfa neve először 1412-ben német nyelvű oklevélben fordul elő, Gyülevíz léteéről pedig 1466 óta tudunk. Zsirán egészen 1848-ig a győri püspökség jobbágylakói éltek, Salamonfán és Gyülevízen azonban - különösen a XVII. századtól - egyre több kis- és középbirtokos, "egyetlen nemes" lakott: gazdagságukat a török háborúk idejének

mezőgazdasági konjunktúrája alapozta meg. Később a köznemesi birtokok mind inkább egy kézbe kerültek. Salamonfa földesura a XVII. század legelejétől a Rátkay család volt, tagjai 1650-ig a gyülevízi szegény kismesek birtokait is felvásárolták és e területen korszerű majorgazdaságot alakítottak ki. Az uradalom Rátkay Katalinnak Rimanóczy Istvánnal kötött házassága során került a Rimanóczyak birtokába.

A zsirai (gyülevízi) kastélyt unokájuk, Rimanóczy Antal, a "Magyar Udvari Kancellária hites ágense" építtette fel, a Zsirától Salamonfa felé vezető út mellett, kivételesen szép természeti környezetben. Az épület a Lövő-kőszegi útról nyugatra letérve, a Fő utcából érhető el. A kastélyt ma is kerítés övezi: az egyemeletes főépület parkban áll, tőle északkeletre két hajdani földszintes, ma emeletes "őrségépület" keretezi a főhomlokzatra vezető főutat. Távolabbi környezete, az egykori majorság századunkban majdnem teljesen átépült. Az épületben szociális otthon működik. Látogatható.

{rokbox}/images/stories/rokbox/zsira/06.jpg{/rokbox}
{rokbox}/images/stories/rokbox/zsira/05.jpg{/rokbox}
{rokbox}/images/stories/rokbox/zsira/02.jpg{/rokbox}
{rokbox}/images/stories/rokbox/zsira/07.jpg{/rokbox}
{rokbox}/images/stories/rokbox/zsira/03.jpg{/rokbox}
{rokbox}/images/stories/rokbox/zsira/04.jpg{/rokbox}

Die in 36 km Entfernung von Ödenburg von unmittelbar an der österreichisch-ungarischen Grenze gelegene Siedlung kann man über Sopronhorpács erreichen, wenn man von der Hauptverkehrsstrasse 84 abbiegt. Bis 1931 existierten drei selbständige Gemeinden: Salamonfa, Gyülevíz und Tenning. Dann wurden sie vereinigt und wuschen seitdem beständig zusammen.

RIMANOCZY-SCHLOSS Das bedeutendste Gebäude des Dorfs ist das im Jahr 1739 erbaute Rimanóczy-Schloss von Gyülevíz. Schlendert man die Fő-Strasse entlang, kommt man um das einstöckige Barockgebäude nicht herum. Heute ist dort ein Sozialheim der Hauptstadt unterbracht. Am zum Hauptgebäude führenden Weg stehen heute noch die mittlerrveile umgebäuten Wachgebäude. Zwischen diesen durchspazierend fällt einem sofort eigentümliche Überdachung des Hauptgebäudes auf. Der etwas hervorspringende Gebäudeteil betont das "gewante", an ein Zelt erinnernde Dach. Über dem Torrahmen des Eingangs und dem südwestlichen Balkon finden wir zwischen reichen steinernen und schmiedeeisernen Verzierungselementen das Wappen derer von Rimanóczy. Die auf der Hauptachse des Gebäudes befindlichen "Sala terrena"-Säulenreihen führen zum Haupttreppenhaus. Die dreiarmlige Haupttreppe zeugt von einer ungewöhnlichen Ausführung, sie wird von einer Steinbrüstung und schmiedeeisernem Geländer eingefasst. Die Decke weist Stukkoverzierungen auf. In die Wände des im Obergeschoss befindlichen Festsaaals wurden verzierte Holztafeln eingesetzt, die über den Türen befindlichen Portraits zeigen Maria Theresia, Joseph II., Franz von Lothringen und Marie Antoinette. Interessanterweise erblickt man auf dem fünften Portrait Miklos Esterházy. Ein aussergewöhnlich schöner geschliffener Kronleuchter ergänzt die Einrichtung. An das Schloss schliesst sich ein riesiger englischer Garten mit Eschen, Platanen und Wildkastanienbäumen an. Er wurde wahrscheinlich um die Jahrhundertwende

angelegt. (Das Schloss iist nach vorheriger Anmeldung und mit Führung zu besichtigen.)